

Дитяче оповідання Євгена Білоусова “Слава князя Костянтина Острозького”

В історичній, документальній, краєзнавчій і художній літературі для дорослих, яка видана не тільки українською, а й багатьма мовами народів європейського континенту, з різною повнотою висвітлено життя і діяльність Костянтина-Василя Острозького, оцінено його політичні і військові заслуги перед Волинською землею і Україною, у захисті і зміцненні православ'я, розвитку освіти, культури і книговидавництва. На сьогодні маємо таку велику кількість різноманітних видань на цю тематику, що тільки їх бібліографія зайняла б десятки і сотні сторінок і назвала би тисячі авторів різних періодів і країн. Кожне наступне століття з різною інтенсивністю вносило свою посилену лепту в дослідження і популяризацію так званої “острозької давнини”, до якої інтерес не згасає, не дивлячись на напливи усіляких історико-суспільних перипетій.

Але у цій багатомовній і різножанровій бібліотеці небагато, мабуть, знайдеться (чи взагалі виявиться!) книг саме для читачів дитячого віку, які були б розраховані на їхнє сприйняття і розуміння.

І цю нішу задумав заповнити сучасний кримський дитячий письменник, який проживає у місті Феодосії, палкий патріот незалежності і самостійності Української держави Євген Васильович Білоусов у десяти томному серіалі “Славетні імена України”, що присвячується “нашим видатним співвітчизникам, імена яких навіки увійшли в історію держави”. Він є лауреатом і переможцем багатьох конкурсів і виставок, дипломатом міжнародного конкурсу ЮНЕСКО ім. Г.-К. Андерсена. До речі, письменник уже двічі побував на рівненській землі – на початку жовтня 2007-го і у другій половині травня 2008-го років, зустрічаючись із читачами, музейниками і краєзнавцями, а також збираючи матеріали про відомого українського письменника-сходознавця, історика і етнографа Агатангела Кримського (1871-1942), який у 1881-1884 роках навчався в Острозькій гімназії.¹

Народився дитячий письменник в українській родині 27 листопада 1952 року в Москві, коли батько Василь Петрович, родом із Дніпропетровщини, навчався у Військово-юридичній академії. Його мати Марія Кіндратівна родом із Житомирської області. Вчився згодом у школі №86 міста над Дніпром, захоплювався літературою, закінчив місцевий університет, працював у знаменитому дитячому таборі “Артек”, у школі, а потім поселився в Феодосії і “писав книги для дітей”, бо “їх написання для мене –

*Дитяче оповідання Євгена Білоусова
“Слава князя Костянтина Острозького”*

стан душі”, як висловився він згодом в автобіографії².

У першій книзі “Славетних імен України”, малюнки до якої зробила художниця Тетяна Лисюк, де розповідається про київських князів Ольгу, Володимира, Ярослава, літописця Нестора, Петра Могилу, князя Данила Галицького тощо, і вміщене оповідання про князя Костянтина Острозького.³ У передмові “Українське сузір’я” голова Всеукраїнського товариства “Просвіта” ім. Т. Г. Шевченка, поет Павло Мовчан, зокрема, сказав: “Ми усвідомлюємо, що сьогодні найважливіше в справі формування світогляду сучасної дитини є виховання її поваги до нашого історичного минулого на прикладах життя кращих представників української історії. Добре що за створення біографій видатних українців для юного читача взявся відомий в Україні дитячий письменник із Криму Євген Білоусов...”⁴

Мова оповідання, як і всіх інших, зрозуміла дітям. Автор використовує піднесено-урочисту, стилізовану під народні перекази чи історичні казки, оповідь: “Жив-був у славіній Україні лицар хоробрий... Як вийде Костянтин в чисте поле – нема йому рівних. Як усміхнеться друзям – розквітає все навкруг...”. Ненав’язливо говорить про його бойові перемоги над татарами і московитами, про його силу духу.

Діалоги короткі, але соковиті і влучні, а символічний образ Слави, яка “йде собі по краях далеких і близьких”, підсилює сприймання образу князя: він - “найзнаменитіша людина Литовського князівства”, “видатний дипломат”, “підтримує православні храми і монастирі”, “пам’ять про тебе не згасне”, “нащадки пишаються тобою, лицарю український”.

Твори письменника сприймаються критиками, бібліотекарями, а, найголовніше, читачами з великим інтересом і захопленням, бо автор уміє увійти у їхні серця ненав’язливо, із світлою добротою і відкритою щирістю з ніжною теплотою і повагою до зацікавлень нинішнього підростаючого покоління. Його творчий доробок має чітке виховне патріотичне спрямування, чого так не вистачає у нашому заполітизованому сьогодні.

Література

1. Українська літературна енциклопедія. Том 3. – К., 1995. – С.58-60; Пашук І. Велет красного письменства // Зміна (Рівне). – 1971. – 14 січня; Пашук І. “В Острозі жив...” // Червоний прапор (Рівне). – 1991. – 15 січня; Пашук І. Життєдайне джерело // Вільне слово (Рівне). – 2001. – 24 січня; Пашук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини. – Рівне. – 2005. – С. 95.
2. Різник О. Професія – дитячий письменник. Нариси творчості Євгена Білоусова. – Дніпропетровськ, 2005. – С.10.
3. Білоусов Є. Славетні імена України. – К., 2003. – С. 90-95.
4. Мовчан П. Українське сузір’я // Білоусов Є. Славетні імена України. – С.5